

Al col·legi Sant Francesc d'Assís de Ferreries, un grup d'alumnes de quart de Primària ha fet un llibre amb cartes personals i dibuixos com a regal de comiat per a Manuel, un infant autista que ha estat company seu des de l'escoleta d'infantil i que el proper curs se'n va

Manuel iniciarà una nova etapa el curs que ve. Deixa enrere molts d'amics, que ho seran per sempre.

Solidaris

Text: **Miquel Àngel Maria**

PALMA Tota la família és a casa per conversar sobre aquest regal preciós que han fet a Manuel: Maria, sa mare; Júlia, la germana gran; Joan, el seu germà bessó (que se l'estima amb bogeria i, malgrat que són de la mateixa edat, li fa de germà gran); i l'oncle avi Joan, que viu amb ells i està alabat de poder ser útil, de fer costat a Maria i d'acompanyar Manuel sempre que faci falta. Manuel també hi és i és l'únic que no està assegut. Li han dit que avui faríem una entrevista per a la premsa i està més content que unes pasqües. Ja té ganes de veure's a les fotos del diari.

Maria Mercadal és una autèntica mare coratge. Quan parla del seu fill, el somriure mai no es desdibuixa de la cara. Els seus ulls, grans i intensament expressius, brillen d'emoció quan evoca el camí que ha hagut de fer la família per superar-se cada dia i donar a Manuel tot l'afecte i el suport que necessita un filllet especial.

“Em vaig adonar que hi havia un canvi, una diferència entre els dos germans bessons, quan just tenien mesos. Veia que Manuel anava una mica endarrerit, però em resistia a comparar, pensava que simplement podien ser diferències de caràcter”, recorda Maria. Però les dificultats van anar a més i es van fer més evidents quan van començar a anar a l'escoleta, als devuit o denou mesos. “Els metges no m'orientaven prou, no m'enviaven enlloc, però gràcies al suport i a l'empenya del col·legi Sant Francesc d'Assís vam obrir altres camins”. L'establiment del diagnòstic ha estat progressiu. Primer es va considerar que Manuel era un infant hiperactiu. Després van estimar que es tractava de la síndrome d'Asperger i finalment es va fer evident que es tractava d'autisme, si bé no gaire profund, fet que segons la Dra. Miquela Mas, de la Unitat de Psiquiatria Infantil de Son Dureta, precisament dificulta l'establiment d'un diagnòstic precoç: si l'autisme és pro-

fund, l'infant no parla i no hi ha sociabilitat i el diagnòstic és més fàcil que si el trastorn és més lleu, com en el cas de Manuel, un infant que parla, es relaciona i és capaç d'expressar sentiments i de percebre les emocions dels altres.

Un gran suport

A Maria li falten les paraules per valorar tot el que ha fet el col·legi Sant Francesc d'Assís pel seu fill. “És el suport més gran que he tingut durant tots aquests anys. El col·legi és d'integració, però reconec que Manuel és un cas difícil i, per tant, valor molt que adoptàs l'opció de tenir-lo, d'acompanyar-lo i de mirar de donar-li la millor ajuda. De vegades ha estat molt complicat, però no ens han fallat mai, sempre han fet més del que se'n podia esperar”.

Els companys de Manuel han entès que és un infant especial i sempre n'han estat molt pendents

Maria Mercadal és una autèntica mare coratge. Quan parla del fill sempre té un somriure a la cara

En el relat de Maria no hi ha cap ombra de desànim, de resignació o de pessimisme. Tota ella contagia afany de superació. “No ha estat una feina gens fàcil. L'any passat Manuel va tenir una crisi llarga i intensa i ens vam haver de plantejar si podria acabar el curs. La tensió va ser molt forta, però l'escola va perseverar i al final no només va acabar el curs, sinó que encara hi ha estat un altre any sencer”. La seva valoració enormement positiva de l'escola no es limita als mestres i terapeutes, sinó que abasta tots i cadascun dels infants que han estat, fins el mes de juny passat, els companys de classe de Manuel. “No hi ha ni un infant de la classe de Manuel de qui pugui tenir cap queixa. Tots, tots són meravellosos. La seva actitud madura i afectuosa és molt polida, han entès real-

El meu amic Manuel: la solidaritat dels més petits

Els companys de Manuel li han regalat un llibre amb dibuixos i dedicatòries en què expliquen el que senten per ell.

ment que Manuel és un filllet especial i mai no han deixat d'estar-ne molt pendents i molt a prop seu".

Quan mostra el llibre que li ha regalat, insisteix que totes les cartes són sinceres i autèntiques, que no són gens escrits de circumstàncies, frases fetes o paraules que sonen bé i prou. "Totes expressen el que senten aquests infants d'una manera sincera; ells són així i ho han demostrat durant tots aquests anys".

L'adéu

Però ha arribat el moment de dir adéu al col·legi Sant Francesc d'Assís. "Hem vist que per al bé de Manuel convenia fer un canvi; ell necessita una atenció específica en un entorn on se li pugui dedicar tot el temps." Per això, el curs que ve anirà a una aula de compensació educativa del CP Pere Casanovas de Ciutadella, una aula on només hi ha cinc infants. Maria afronta el canvi amb confiança i, alhora, amb la consciència que la feina no està acabada: "Quan el veig allà, amb aquells altres nins, em faig càrrec del gran esforç que s'ha de fer per acompanyar-los i ajudar-los a créixer, i no puc deixar de pensar que això serà tota la vida de Manuel: estar-ne molt pendent, dedicar-li molt de temps... Ara feim una passa més i tiram endavant!".

Manuel, abans d'acabar el curs, ja va visitar la que serà la seva nova escola. Li deman com són els nous companys. Se li il·lumina la cara i somriu: "Són especials. I hi ha jocs. Hi ha parxís".

“La clau de tot és l'acceptació de la realitat”

Maria Antònia Oleo ha estat la tutora de la classe de Manuel durant els dos darrers cursos (tercer i quart de Primària). Destaca que la integració d'infants amb necessitats educatives especials és un tret característic del col·legi Sant Francesc d'Assís, un compromís que es va assumir ja fa molts anys, com a escola d'integració, i a partir del qual intenten viure cada nou cas com si fos únic.

Per Maria Antònia, la clau per reeixir en el tractament d'aquests infants és l'acceptació de la realitat, primer per part de la família i llavors per l'escola. "S'ha de veure el cas d'un infant amb necessitats educatives especials com un repte i no com un problema. Si la família ho entén i l'escola també, els altres filllets i filletes ho assumeixen amb naturalitat i l'objectiu d'integració en el grup és més fàcil."

Maria Antònia diu que ha tingut la sort de recollir la feina feta per tot l'equip educatiu de l'escola durant aquests sis anys. Destaca la feina de les mestres de suport i dels especialistes del departament d'orientació. Però si algú mereix la seva valoració d'una manera especial és Maria, la mare. "Ella sempre ha tingut el coratge i la capacitat de capgirar la truita, de veure una oportunitat allà on un altre hi hauria vist

Maria Antònia Oleo, tutora de Manuel, destaca el paper de l'escola a l'hora de tractar aquests infants

un obstacle. Mai no ha tingut una queixa, mai no ha caigut en una actitud de lament perquè li ha tocat una desgràcia, i aquest esperit positiu també l'ha sabut acompanyar a Manuel. A l'hora de plantejar-li el canvi d'escola, en lloc de dir-li 'no passa res si canvies d'escola', li ho ha transmès dient-li: 'Mira si has tornat gran, Manuel, que ara aniràs a estudiar a Ciutadella!'. És genial".

Pel que fa als companys de classe de Manuel, Maria Antònia Oleo valora molt positivament l'evolució de tot el grup i el fet

que el benefici de l'experiència ha estat recíproc. "Manuel ha fet camí i ha crescut, però alhora tots els infants han après molt amb ell. Han après a ser tolerants, a tenir paciència, a ser agraïts i afectuosos, a tenir delicadesa i a no ser planyívols. Hem procurat incorporar activitats de la vida quotidiana a la feina educativa, pensant que el que necessita Manuel és aprendre a viure en societat. Per exemple, cada dia l'enviàvem a comprar alguna cosa a les botigues de l'entorn. Amb Sílvia, la mestra de suport, preparaven la llisteta i llavors hi anava amb una bosseta i en tornava. Li fèiem alabances i li reconeixíem la vàlua d'aquest servei, i això li ha fet créixer molt l'autoestima."

Com la mare de Manuel, Maria Antònia assevera que el llibre que li han fet els infants no és un gest de compromís, sinó la materialització d'uns sentiments autèntics i profunds: "Els companys de Manuel ens han donat una lliçó als mestres. Sempre hem percebut el grup com un aliat en la feina educativa, no com una dificultat. L'experiència de tenir un filllet com Manuel dins l'aula i acompanyar tot el grup en el procés educatiu et fa sensible. Fer escola a aquest grup s'ha convertit en una escola per a mi", subratlla.

Frases extretes del llibre

"M'ho he passat molt bé amb tu, Manuel, i he après molt amb tu. Ets molt bon amic. Esper que a l'altra escola t'ho passis més bé i que trobis més amics".

"Durant aquests cursos han passat moltes coses, però allò que més m'ha agradat és poder dir que he conegut en Manuel, un filllet especial que consider un gran amic".

"Estic content que te'n vagis a una escola preparada, perquè t'ajudin més. Però tots t'estimam molt, no només jo".

"Manuel, des que vas venir amb nosaltres he après molt de tu. Ens has mostrat moltes coses i esper que tu de nosaltres també. Saps que a Ferreries sempre tindràs una escola i uns amics".

"La nostra amistat infinita ha estat i sempre continuarà fins que ens separem de veritat".

"Com a bon company que ets, em fa pena que te'n vagis, però jo sé que allà estaràs bé, així que no patim. Si tu alguna vegada tens ganes de veure'ns, només has de venir, i si no pots, mira aquests records. Tot això que t'he escrit ho faig amb el cor. No tenguis por".

